

כפיוט שלי

שבת כמאכב שלי

"ידיד נפש" / רבי אלעזר אזכרי

הפיוט 'ידיד נפש' חבר לפני כ- 450 שנה על ידי רבי אלעזר אזכרי ממקבלי צפת. הפיוט הוא שיר ערגה וגעגועים לקדוש ברוך הוא. הפיוט מתאר את האהבה שלנו לה' והרצון שלנו להתקרב אליו. הבטוי לכך הוא בראשי הבהתים, בהם הזכיר את שם ה' המפושט. נהוג לשיר פיוט זה, בשירת הבקשות, לפני תפלת שחרית, בסעודה שלישית, ובעקר בערב שבת קדש בין תפלת מנחה לקבלת השבת. לפיוט הלחנו מגנינות רבות, אשכנזיות וספרדיות. המכר בהם הוא הנגון החסידי.

אנו יודעים שבשבת יש הרבה מאד הלכות מיוחדות, אבל העקר הגדול הוא איך אנחנו חיים בשבת? מה היא האוירה של הקדשה והחבור עם הקדוש ברוך הוא? הפיוט 'ידיד נפש' מדבר על הידיד הגדול ביותר של כל יהודי - אב הרחמן. אנו מתפללים שימשך אותנו אליו, שנחוש את הקדשה המיוחדת. בשבת קדש אנחנו "משתקים" את כל הרעשים שיש בעולם - אין עבודה ולחצים, אין פלאפונים, אין לחץ של הכנת אכל-הכל מוכן.... וכך נשאר לנו זמן לדבר עם הקדוש ברוך הוא! אנחנו שרים לה' יתברך על האהבה האדירה הזו שאנו מרגישים כלפיו.

שאלות:

1 כיצד מכנה הכותב את הקדוש ברוך הוא? האם הכנוי הזה מרמז על קשר טוב או קשר פחות טוב?

2 ה' מכנה בפיוט 'ידיד נפש'. סמנו בצורה שני תאורים נוספים של ה'.

3 בבית השני של הפיוט כתוב "אנא אל נא רפא נא לה" - הכותב מרגיש שמרוב שהוא אוהב את ה' הוא חולה מאהבה, ומבקש להתרפא בזכות השבת. האם גם לכם יש מישהו שאתם רוצים לבקש מה' שיתרפא? (נתן להעביר למורה את השמות לתפלה בכיתה)

4 "וחוסה נא על בן אוהבך". כשאוהבים בן משפחה או חבר - מה אפשר לעשות כדי שידעו שאוהבים אותם?

5 "תאיר ארץ מכבודך" - יש לנו ארץ נפלאה שקבלנו מהקדוש ברוך הוא, כתבו שלושה מקומות שהייתם בהם בארץ והם מרגשים אתכם מאד.

ידיד נפש אב הרחמן/
משך עבדך אל רצונך
ירוץ עבדך כמו איל/
ישתחנה מול הדרך
כי יערב לו ידידותך/
מנפת צוף וכל טעם.

הדור נאה זיו העולם/
נפשי חולת אהבתך
אנא אל נא רפא נא לה/
בהראות לה נעם זיוך
אז תתחזק ותתרפא/
והייתה לה שפחת עולם.

ותיק יהמו רחמיך/
וחוסה נא על בן אוהבך
כי זה כמה נכסף נכסף/
לראות בתפארת עזך
אנא אלי מחמד לבי/
חושה נא ואל תתעלם.

הגלה נא ופרש חביב/
עלי את סכת שלומך
תאיר ארץ מכבודך/
נגילה ונשמחה בך
מהר אהוב כי בא מועד/
וחנני כימי עולם.

